

FLORISTICKÝ VÝZKUM

**Rozšíření *Arnica montana* L.,
Soldanella montana MIKAN, *Leucojum vernum* L.
a *Calamagrostis villosa* (CHAIX) GMEL.
na Českomoravské vysočině**

**Die Verbreitung von *Arnica montana* L., *Soldanella montana* MIKAN,
Leucojum vernum L. und *Calamagrostis villosa* (CHAIX) GMEL.
im Böhmischem-mährischen Hügelland**

Ivan R ů ž i č k a

Muzeum Vysočiny, nám. Míru 58, Jihlava

Došlo 28. ledna 1967

Abstrakt — In diesem Beitrag wird eine genaue Übersicht der Verbreitung von *Arnica montana* L., *Soldanella montana* MIKAN, *Leucojum vernum* L. und *Calamagrostis villosa* (CHAIX) GMEL. im Böhmischem-mährischen Hügelland gebracht, vervollständigt durch Lokalitätenverzeichnisse und Karten der einzelnen Arten. Nur sehr kurz werden die Gesamtverbreitung dieser Arten, ihre Verbreitung in der Tschechoslowakei und die Wege ihrer Verbreitung zu uns angeführt. Dieser Beitrag wurde auf Grund von Literaturangaben, Herbarien und eigener floristischer Forschung bearbeitet.

V tomto příspěvku podávám podrobný přehled o rozšíření čtyř druhů — *Arnica montana* L., *Soldanella montana* MIKAN, *Leucojum vernum* L. a *Calamagrostis villosa* (CHAIX) GMEL. — na Českomoravské vysočině s výčtem všech doposud známých a zjištěných lokalit a mapami těchto druhů. Rozšíření druhů a zamapování lokalit je zpracováno v oblasti listů generálních map 1 : 50 000, a to: list Jihlava M-33-XXII a list Jindřichův Hradec M-33-XXVIII a v jejich nejbližším okolí.

Podklady k této práci jsem čerpal z výsledků vlastního floristického průzkumu na Českomoravské vysočině a z vlastních sběrů a rozšířil jsem je o údaje z literatury a herbářových sbírek větších ústavů a ústavů na Vysočině (viz seznam studovaných herbářů a seznam literatury). Byly prostudovány pokud možno veškeré základní literární prameny z tohoto území, které se týkají popisované problematiky. U jednotlivých lokalit jsem citoval všechny herbářové doklady, literární údaje a popřípadě i ústní údaje. Ústní údaje o výskytu těchto druhů jsem bral s rezervou (zvláště u druhu *Arnica montana*, kde dochází k častým záměnám s jinými druhy) a uváděl jsem jen věrohodné údaje.

Na tomto místě bych rád poděkoval všem, kteří mi poskytli pomoc při této práci a nezbytné informace o rozšíření druhů. Především děkuji doc. dr. J. Šmardovi za jeho ochotnou pomoc při práci a doc. dr. M. Smejkalovi, CSc. za cenné rady a umožnění studia herbářů a literatury na přírodovědecké fakultě University J. E. Purkyně v Brně. Dále děkuji A. Čáberovi z M. Budíkova, J. Hadačovi z Pardubic a zpravodajům ochrany přírody B. Liškovi z Jihlavy, Z. Hrubé ze Svitav a dr. Dušánkovi z Chrudimi za informace o lokalitách. Děkuji také všem botanikům z muzeí, kteří mi umožnili studium herbářových materiálů nebo mi z nich zaslali výpisy.

Studovaný herbářový materiál:

Herbář Přírodovědecké fakulty University J. E. Purkyně v Brně (BRNU)
Herbář Přírodovědecké fakulty Karlovy university v Praze (PRC)
Herbář botanického oddělení Moravského muzea v Brně (BRNM)
Herbář Muzea Vysočiny v Jihlavě (HMJ)

Herbář Východočeského muzea v Pardubicích (HMP)
Herbář Západomoravského muzea v Třebíči (HMT)
Herbář Jihomoravského muzea ve Znojmě (HMZ)
Soukromý herbář A. Čábery, Malý Budíkov u Humpolce
Herbář E. Güttlera — muzeum Moravské Budějovice

P o z n á m k a. — Zkratky prvních tří herbářů jsou uvedeny podle seznamu LANJOUW et STAFLEU (1964). Ostatní studované herbáře nejsou v tomto seznamu uvedeny. Jejich zkratky byly vytvořeny autorem tohoto článku, a to tak, aby se neshodovaly se zkratkami jiných herbářových sbírek.

Arnica montana L.

Arnica montana je evropský element a je charakteristickým druhem středoevropských pohorí, kde roste od podhorského do horského stupně a vystupuje často až k horní hranici lesa. Na západě a severu dosahuje její areál podle Hegiho (HEGI 1929) do severní Francie, Belgie, severního Německa, Dánska, Skandinávie, Finska, na východě do Polska, Litvy, Běloruska, západních oblastí Ukrajiny, na jihu pak do Portugalska, Španělska, severní Itálie a na severní Balkán.

Její rozšíření v naší republice nasvědčuje tomu, že je to typický migrant alpský. Roste v pohraničním horském pásmu Čech, v Českém středohoří, v Brdech, dále v okolí Kladna, Plzně a Kutné Hory, na Vidrholci u Úval, v oblasti mezi Trutnovem a Adršpachem a pak dosti hojně v Jihočeské pahorkatině, odkud pravděpodobně migrovala na Českomoravskou vysočinu.

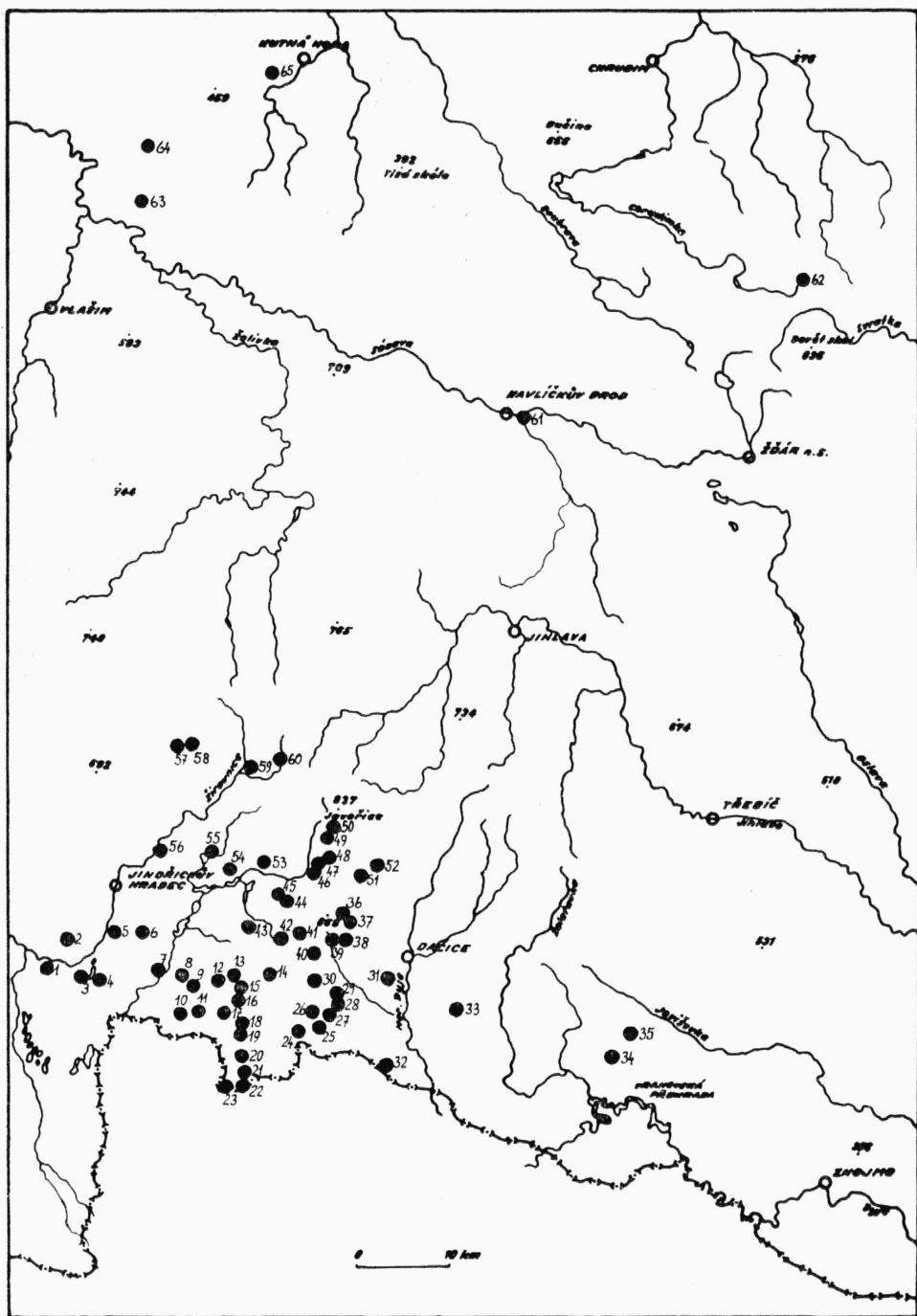
Jádrem rozšíření tohoto druhu na Českomoravské vysočině je v jižní části Jihlavských vrchů (Telčsko, Dačicko a Slavonicko) a zvláště pak v jihozápadní části na moravsko-českém pomezí v okrese Jindřichův Hradec. Její souvislý areál v jižních Čechách zde přechází na Moravu a dozrívá směrem na východ u Moravských Budějovic a směrem na sever pod vrcholem Javoříce v Jihlavských vrších a u Kamenice nad Lipou. V severní části Vysočiny je její výskyt dosti problematický. Ve Žďárských vrších se nevyskytuje vůbec, i když jsou tam podmínky k jejímu výskytu podobné jako v Jihlavských vrších. Údaj OPIZŮV (in ČELAKOVSKÝ 1871) od Havlíčkova Brodu je velmi starý a nijak nepodložený a ústní údaj DUŠÁNKA od Svratouchu u Svratky nebyl ověřen. Ojedinelý výskyt je prokázán až u Svitav, a to u osady Kukle a východně silnice Mikuleč—Valdek, kde její sporadický výskyt potvrzuje v roce 1963 konservátorka Státní ochrany přírody Z. HRUBÁ. Nejsevernější výskyt na mapovaném území je až u Kutné Hory (viz seznam lokalit). Na území Chrudimska a Pardubicka se dnes vyskytuje podle literatury jen na jediném místě a jiné, v minulosti existující lokality byly zničeny. Citace: „HANSGIRGEM uváděné lokality nadobro zničeny; též kolem Holic chybí, v ojedinelých exemplářích dosud kolem Chvojna — PROKEŠ et VLČEK 1881: Květena Hradce Králové“ cit. sec. DOMIN: Floristická excerpta ke květeně ČSR, ms; „Okres Pardubice: v okolí Chvojna u Holic — VODÁK 1902“ cit. sec. KODALÍKOVÁ 1963; „V lese Království u Dvora Králové a Vysokého Chvojna. Mnohé její lokality uváděné HANSGIRGEM od Hradce Králové a Holic jsou dnes úplně zničeny“ — KOBRLÉ 1958. Z těchto citací je vidět, že ještě v minulém století byla *Arnica montana* daleko více rozšířena a její lokality zasahovaly i do severní části Vysočiny. Lokality byly zničeny hlavně intenzivním sběrem, neboť tato rostlina byla všeobecně lidu známá jako léčivá a byla proto hojně sbírána. Proto lokality této krásné rostliny i přes její ochranu na celé Vysočině rychle ubývá. Často byly a i dnes jsou sbírány také jiné podobné druhy, s kterými je *Arnica montana* zaměňována. Jsou to hlavně *Inula britannica*, *Tragopogon orientalis*, *Scorzonera humilis* a jiné.

Východní hranice areálu tohoto druhu v republice končí na Moravě a je tvořena jedinou lokalitou v Beskydech pod Lysou horou (MÍČKOVÁ 1958) a ve Vsačských vrších pod vrcholem kopce Ratkov — kóta 852,9 m v poleší Nový Hrozenkov (VELÍSEK 1962). Kromě toho roste ještě na severní Moravě v Jeseníkách — kde byl dříve její výskyt LAUSEM i OBORNÝM popírán (cit. sec. DOMIN 1948) — a to podle herbářových dokladů: u Ovčárny pod Pradědem, leg. 1935 J. OTRUBA; u Skřítku, leg. 1965 B. ŠULA (oba doklady jsou v herbáři Vlastivědného ústavu v Olomouci); a na loukách u Palaše (Tietzhübel) — 1024 m u Velkého Vrbna ojedinelě, leg. 8. 8. 1919 F. SCHUSTLER — PR. Poslední lokalitu potvrzuje později ještě HEINRICH 1935, který ji zde sbíral na Palaši, a to u cesty ze Slezského domu do Kolštýna — 1022 m.

Na Slovensku se *Arnica montana* vůbec nevyskytuje (potvrzuje také DOMIN 1948) a její východokarpatská naleziště k nám již nezasahují. Tam roste podle Ivašina (IVAŠIN 1956) velmi hojně v karpatské oblasti Ukrajiny, v severní části Zakarpatské oblasti, v západní části Černovické a v jižních částech Stanislavské a Drogybyské oblasti. Z rozšíření *Arnica montana* v naší republice je možné s velkou pravděpodobností usuzovat na její alpský původ u nás.

Seznam lokalit *Arnica montana* na Českomoravské vysočině:

1. Stráž n. Než., na rašelinné louce pod rybníkem Závistivým — HOUFEK 1952. — 2. U Vydří — AMBROŽ cit. sec. HOUFEK 1952. — 3. Příbraz: na rašeliništích — AMBROŽ cit. sec. HOUFEK 1952; U Příbrazského rybníka — ČELAKOVSKÝ cit. sec. HOUFEK 1952. — 4. U Terežského dvora, nečetné — HOUFEK 1952. — 5. U Dolní Lhoty — HOUFEK 1952. — 6. Ve spouštěch u Horní Pěně — HOUFEK 1952. — 7. Číměř: Číměřské údolí — ČELAKOVSKÝ cit. sec. HOUFEK 1952. — 8. Dobrá Voda — HOUFEK 1952. — 9. Hůrky u Nové Bystřice, na lukách k rybníku Ospavě, přehojně — HOUFEK 1952. — 10. Nová Bystřice: Pavlánský klášter, 1886, leg. OBORNÝ — cit. SLANEC 1965; HOUFEK 1952. — 11. Albeř: na louce u rybníka Ospavy a na pastvišti u rybníka Klášterského — HOUFEK 1952. — 12. Klenová u Nové Bystřice, na lukách směrem k Hůrkám $\frac{1}{2}$ km za Klenovou — podle ústního údaje. — 13. Nová Bystřice: Klenová, luka pod myslivnou k Růženě, 8. 8. 1923, leg. ST. STANĚK — BRNU, BRNM; podle nového ústního údaje tuto lokalitu upřesňují: Klenová, na lukách 1 km V od obce u rybníka Velký Parmazín a roztroušeně na lukách směrem k obci. — 14. Rožnov, 15 km Z od Dačic, na rašelinné louce 400 m vlevo od silnice do Klenové, 14. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ; další doklad: Dačice: lesní louky u Rožnova, 7. 1925, leg. HRUBÝ — BRNU, BRNM. — 15. Žiřpachy — podle ústního sdělení SKALICKÉHO KODALÍKOVÁ 1963. — 16. Konrac, 6 km SZ od Starého Města — podle ústního údaje. — 17. Klášter u Nové Bystřice — podle ústního sdělení SKALICKÉHO KODALÍKOVÁ 1963. — 18. Mezi Filipovem a Kebharcem, 3 km Z od Starého Města, pod hrází rybníka na sev. svahu v podrostu *Pinus silvestris*, *Juniperus communis* a *Picea excelsa*, dosti hojně roztroušená, 26. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 19. Osada Filipov, 3 km Z od Starého Města, na rašelinné louce 300 m J od osady, roztroušeně, 26. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 20. Návary, 4 km JZ od Starého Města, na louce 400 m za obcí při cestě do Nové Bystřice, 29. 7. 1964, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 21. Mezi Návary a Rajchářovem, 5 km JZ od Starého Města, pod jižním břehem Návarského rybníka na rašelinné louce při kraji lesa, dosti hojně, 26. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 22. Rajchářov, 6 km JZ od Starého Města, na louce zv. „Sahara“ poblíž hraniční drátěné zátaras, dosti hojně, 26. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 23. Romava, 8 km JZ od Starého Města, u osamělého domku na louce v pohraničním pásmu, těsně u rakouských hranic — podle ústního údaje. — 24. Mezi Kadolcem a Starým Městem, 300 m vlevo od silnice z místa, kde je hraniční kámen Čechy—Morava, na louce při kraji lesa v pohraničním pásmu, dosti hojně, 20. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 25. Kadolec u Starého Města, 400 m S od Kadolce na spodním kraji staršího borového lesa, 2 trsy bez květů, 20. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 26. Stálkov, 7 km SZ od Slavonic, na louce u vypuštěného rybníka Šarlava na jednom místě při kraji lesa, 18. 6. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. Další doklady: 18. 8. 1885, leg. OBORNÝ — BRNU; 1880, leg. OBORNÝ — cit. KOLÁŘOVÁ 1963. Údaje v lit.: OBORNÝ 1882—86; FORMÁNEK 1892. — 27. Vlastkovec, 3 km S od Slavonic, na rašelinné louce u cesty do Stálkova, asi 1,5 km za Vlastkovem (katastr. parcela č. 601), jen 2 trsy, 31. 7. 1962, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 28. Vlastkovec, 3 km S od Slavonic, na vlhké louce vlevo od silnice do Stojecína, asi 1 km SZ od Vlastkovce (katastr. parcela č. 907/1), 1 větší a 1 menší trs, 31. 7. 1962, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 29. Na louce s roztroušenými mladými borovicemi, 3 km J od Českého Rudolce, u malého rybníčka 400 m J od rybníka Velký Wostes, 1 trs, 25. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 30. Při cestě Dolní Radíkov—Stojecín, 2 km ZJZ od Českého Rudolce, asi 300 m vlevo od místa, kde cestu přetíná silnice Č. Rudolec—Matějovec, na louce u lesa Obora, 1 trs, 14. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 31. Peč u Dačic, 12. 7. 1932, leg. F. SCHENK — BRNM. — 32. Slavětín, 3 km VJV od Slavonic, na pokraji Gilgenberského lesa. Tuto lokalitu uvádí několik literárních pramenů: OBORNÝ 1882—86; ČELAKOVSKÝ v Anal. květeně 1897 cit. sec. DOMIN ms; FORMÁNEK 1892; POLÍVKA 1901. Tato lokalita, kterou citovaní autoři považovali za jedinou na Moravě, je dnes již patrně zaniklá. Ověřoval jsem ji v roce 1963, ale bezvýsledně. — 33. Ostojkovice, 6 km JV od Dačic, ve smrkovém lese 1 km JZ od obce pod kótou 553 m, na volném místě téměř bez podrostu, 1 velký trs bez květů, 6. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 34. Lesy u Velkého Dešova, 1927, leg. K. PEŠL—HMJ; v lit. GÜTTLER 1928. — 35. Nové Syrovce u M. Budějovic — GÜTTLER 1929. — 36. Radlice, 10 km SZ od Dačic, na pokraji vlhké louky poblíž potůčku, který vytéká z malého rybníčku, nedaleko polní cesty, asi 1,5 km JV od Radlic, v místech zv. „Ve Stajcích“, 18. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 37. Mezi Radlicemi a Volřívem, 8 km SZ od Dačic, v lese při cestě, 500 m vpravo od silnice Radlice—Volřív, 18. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 38. Lipolec, 6 km Z od Dačic, na rašelinné louce u Pařezného rybníčka při kraji lesa, asi 1,5 km SZ od Lipolce, 18. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 39. Markvarec, 8 km Z od Dačic, 1 km S od Markvarce na louce při kraji lesa „Karolina“ v místech zv. „Na pekárce“ nad potokem Lipnice, 1 velký trs, 25. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 40. Mezi Markvarcem a Horním Radíkovem, 10 km Z od Dačic, 150 m vlevo od silnice Markvarec—Kunžak v místech 300 m za odbočkou do Čes. Rudolce, na kraji borového lesa poblíž Bolíkovského potoka, 1 trs bez květů, 18. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 41. Valtínov, 12 km Z od Dačic, 1 km SV od obce na

Mapa č. 1. — Mapa rozšíření *Arnica montana* L. na Českomoravské vysočině. — Verbreitungskarte von *Arnica montana* L. im Böhmischem-mährischen Hügelland.

pokraji lesa zv. „Verpánová seč“ — podle ústního údaje Hrona lokalita existovala ještě před třemi lety, nyní je již asi zaniklá. — 42. U pěšiny Valtínov—Zvůle, 13 km Z od Dačic na hranici Čechy—Morava, na kopečku za Valtínovem v porostu mladých borovic a jalovce, v jediném trsu, 14. 7. 1967, leg. I. Růžička — HMJ. — 43. Osada Jitra, 3 km JV od Kunžaku, na rašelinné louce u lesa nad osadou, na místě zv. „Majerka“, hojně, 25. 7. 1967, leg. I. Růžička — HMJ. — 44. Suchdol, 5 km JV od Strmilova, na rašelinné louce nad polem mezi cípky lesa, asi 1 km JV od Suchdolu S od kóty Suchdol 715 m, 13. 7. 1967, leg. I. Růžička — HMJ. — 45. Mezi Olšany a Suchdolem, 4 km JV od Strmilova, na mokré rašelinné louce pod lesem poblíž osady Jalovčí, 2 trsy, 13. 7. 1967, leg. I. Růžička — HMJ. — 46. Skřýchov, 2 km JV od Studené, na stráni u cesty při kraji lesa, pod hrází malého rybníčka asi 300 m pod myslivnou, 1 km J od Skřýchova, v jednom velkém trsu, 13. 7. 1967, leg. I. Růžička — HMJ. — 47. Skřýchov, 2 km JV od Studené, na rašelinné louce za malým rybníčkem u lesa, asi 200 m za poslední chalupou v místech zv. „V Pazdernách“ při cestě do Sumrakova (lokalita je již na katastru obce Sumrakov), 5. 7. 1967 leg. I. Růžička — HMJ. — 48. Sumrakov, 3 km VJV od Studené, na rašelinné louce zv. „Na Pálenkách“ za obcí, asi 250 m vlevo od silnice do Praskoles, roztroušeně, 5. 7. 1967, leg. I. Růžička — HMJ. — 49. Horní Bolíkov, 4 km Z od Mrákotína, na rašelinné louce v porostu mladých borovic nad obcí, při silnici Mrákotín—Studená, roztroušeně, 16. 7. 1962, leg. I. Růžička — HMJ. — 50. Horní Bolíkov, 4 km Z od Mrákotína, 1 km S od obce na louce u lesa, roztroušeně, 16. 7. 1962, leg. I. Růžička — HMJ. — 51. Obec Olší, 3 km J od Mrákotína, na rašelinné louce 300 m Z od břehu rybníka, poblíž kraje lesa v jednom trsu mezi roztroušenými mladými boroviciemi, 17. 6. 1966, leg. I. Růžička — HMJ. — 52. Zdeňkov (kóta 670 m), asi 5 km ZJZ od Telče, nad obcí Borovnou na loukách kolem lesa pod kótou, roztroušeně. Sbírala A. TESAŘOVÁ — DIENER 1958. — 53. Strmilov: Vysoký les — podle KUPKY HOUBEK 1952. — 54. Strmilov: Jitra a Dousbýk vrch — podle KUPKY HOUBEK 1952. — 55. Nová Olešná, 4 km SZ od Strmilova, 20 m pod hrází rybníka Holub u lesa, při silnici do Jarošova, asi 2 km za N. Olešnou — podle ústního údaje SEMOTÁNA. — 56. Prope vicum Radvých ad opp. Jindřichův Hradec, 27. 6. 1933, leg. V. RYPÁČEK — PRC. Poznámka: Jde asi o Rodvínov u J. Hradce. — 57. Vzácně na lesních loukách v lesích Krupčiny a Vrchy mezi Rodinovem a Štítnou (žula, 530–550 m) — NOVÁČEK 1951. — 58. V lesích mezi Rodinovem a Strannou velmi porůznu — NOVÁČEK 1948. — 59. Okolí Žirovnice, udává ZAPLETAL — NOVÁČEK 1951. — 60. Okolí Počátce, udává ZAPLETAL — NOVÁČEK 1951. — 61. U Havlíčkova Brodu (podle OPIZE) — ČELAKOVSKÝ 1871. — Poznámka: Jde o velmi starý literární údaj lokality (nepodložený žádným dokladem), která není v mladší literatuře nikde uváděna. Také jsem se nesetkal se žádným jiným údajem, který by potvrzoval alespoň domněnku, že by se *Arnica* u Havlíčkova Brodu vyskytovala. Možná také předpokládat, že u OPIZE došlo k záměně s jiným druhem, protože s takovou záměnou jsem se v literatuře setkal. Jestli snad přece lokalita existovala, tak je velmi pravděpodobné, že byla zničena anebo zanikla a dnes již neexistuje. — 62. Svratouch u Svratky — podle ústního údaje DUŠANKA. Poznámka: kromě tohoto údaje existuje jeden literární údaj z tohoto území — V porůčí horní Sázavy a Chrudimky — POLÍVKA 1901. Jiný literární údaj ani herbářový doklad z tohoto území jsem nenašel. Pro potvrzení správnosti je proto nutné lokalitu ještě ověřit. — 63. Koblasco, v zádušním lese na světelných nad dolským mlýnem, říčce, cca 480 m, 16. 6. 1951, leg. J. VEPŘEK — údaj ze ze soukromého herbáře. — 64. Silvána, na rašelinné lesní louce pod tělesem dráhy při ztezce vedoucí ze Silvány do Ostašova, dosti hojná na dolním konci louky společně s *Gymnadenia conopsea*, *Orchis latifolia* a *Calluna vulgaris*, cca 456 m, 9. 6. 1951, leg. J. VEPŘEK — údaj ze soukromého herbáře. — 65. Kutná Hora, — podle ústního sdělení SKALICKÉHO KODALÍKOVÁ 1963. Poznámka: Údaj SKALICKÉHO lze považovat za věrohodný. Lokalita však není přesněji udána a bylo by nutné ji ověřit.

Soldanella montana MIKAN

Tento druh má podle Pawłowské (PAWŁOWSKA 1963) následující geografické rozšíření: východní Alpy a jejich předhůří (Bavorsko, Dolní a Horní Rakousko, severní Štýrsko, Salcbursko); Šumava, Brdy, Českomoravská vysočina; jednotlivé lokality v Západních Karpatech, jednotlivé lokality ve Východních Karpatech a Balkánský poloostrov: hory Šarpa Planina a pohorí Rila.

Centrum jejího výskytu je v Alpách, odkud se dostala i na naše území. Její migrační cesta, která je dnes dobře zachována, vedla z Alp přes Šumavu (odtud se dostala též na Brdy) a Novohradské hory na Českomoravskou vysočinu. Zde roste hlavně v jižní části na Slavonicku, Dačicku a Telšku (nejvíce v oblasti Jihlavských vrchů) a také na Jihlavsku. Místa jejího bohatého výskytu jsou také v západní části Vysočiny v okolí Kamenice n. Lipou a Žirovnice a jednotlivé lokality jsou dále na Jindřichohradecku, Pelhřimovsku a Pacovsku. V severní části Vysočiny roste dřívátka jen na Hlinceku, kde také dosahuje nejsevernějšího bodu svého celkového rozšíření.

V Čechách, na západ od mapovaného území, je pak ještě několik lokalit dřípátky v Sedlecké vrchovině (MIKYŠKA 1941; MILNER 1941; ČEŘOVSKÝ 1964).

Na Vysočině roste dřípátka ve stinných, vlhkých smrkových lesích vyšších poloh, nejčastěji kolem horských potůčků. Některá naleziště, například u Řídelova u Malého Pařezitého rybníka nebo pod rybníkem Pilkou u Olšan, kde roste i velké množství bledule jarní, byla navržena k ochraně jako přírodní rezervace.

Seznam lokalit *Sollanella montana* na Českomoravské vysočině:

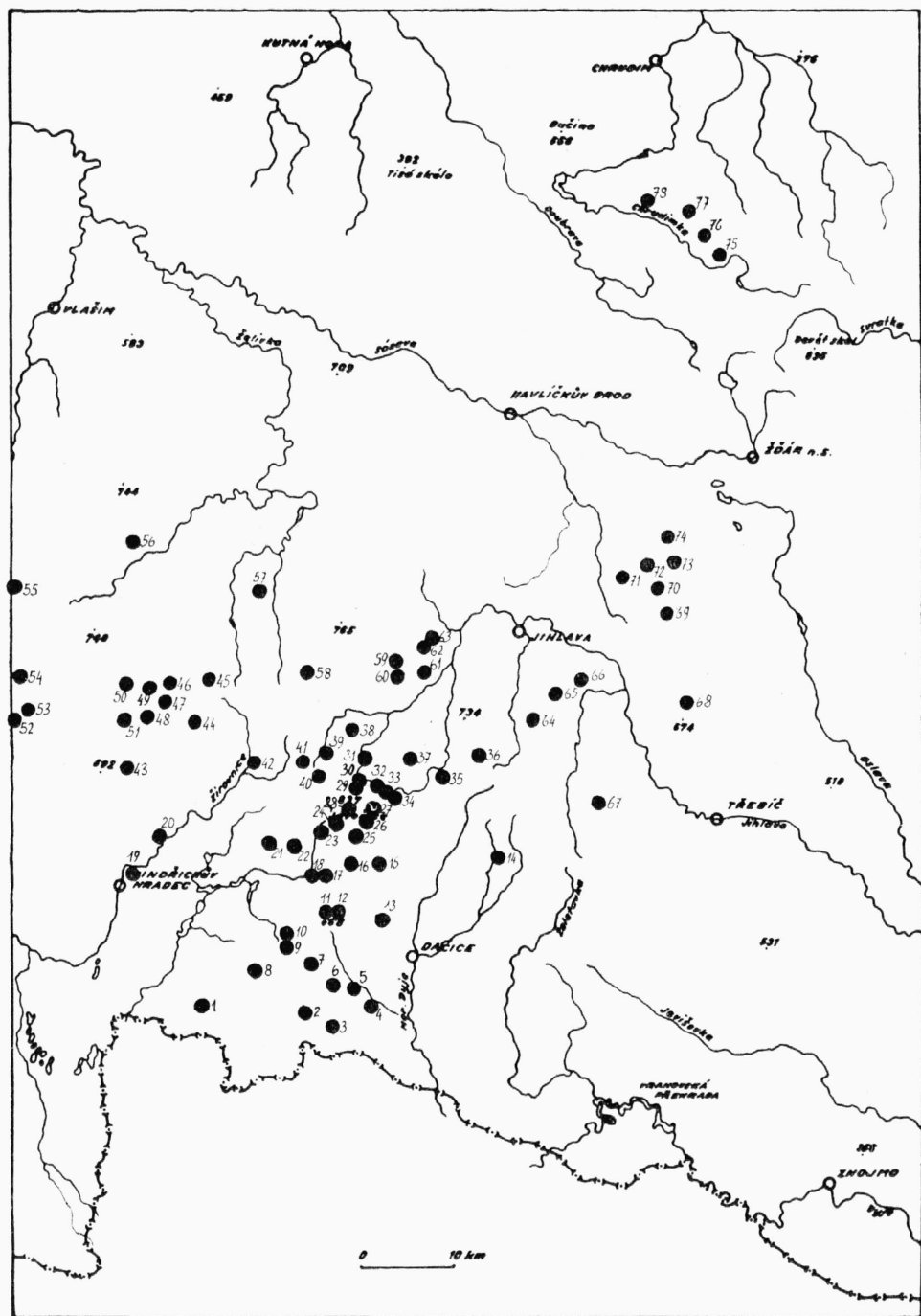
1. Nová Bystřice — ČELAKOVSKÝ cit. sec. NOVÁČEK 1948. Z okolí Nové Bystřice potvrzuje výskyt také SKALICKÝ — ústní údaj. — 2. Stálkov, 6 km SZ od Slavonic, v lese poblíž rybníka „Šarlava“ — podle ústního údaje BARTONĚ. — 3. Slavonice: Farářský les, 5. 1916, leg. OBORNÝ — HMZ. — 4. Bolíkov, 7 km JZ od Dačic, u Bolíkovského potoka v Cizkrajovském polesí, poblíž starých skelných hutí v místech zv. „U Šmelcovny“, asi 1 km SZ od Bolíkova — podle ústního údaje učitele z Peče. — 5. Nová Ves, mezi Slavonicemi a Českým Rudolcem, v lese za vsí — podle ústního údaje DVOŘÁKOVÉ. — 6. Ve smrkovém lese 3 km J od Českého Rudolce, vpravo od silnice Stojecín—Vlastkovec, asi 500 m J od rybníka Velký Wostes — podle ústního údaje MOUČKY, vedoucího polesí Cizkrajov. — 7. Dolní Radíkov, 2,5 km ZSZ od Českého Rudolce, v údolí Pupínského potůčku v Pupínském lese, 1,5 km JZ od D. Radíkova — ústní údaj. — 8. Slavonice: Matějovec, při lesním potůčku nad silnicí Růžená—Klenová, 9. 8. 1923, leg. ST. STANĚK — BRNU et BRNM. — 9. Mezi osadami Zvůle a Terezín, 7 km JV od Kunžaku, ve smrkovém lese u potůčku pod hrází rybníka „Zatiš“, 16. 7. 1962, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 10. Osada Zvůle, 5 km JV od Kunžaku, ve smrkovém lese u potůčku u obce pod hrází rybníka „Zvůle“, 16. 7. 1962, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 11. Lipnice, 9 km ZSZ od Dačic, od Pilského rybníka (S od obce) podél Lipnického potoka až k Heřmančím, hojně — ústní údaj. — 12. Radlice, 9 km SZ od Dačic, pod rozhlednou na kótě 658 m u cesty do Lipnice při potůčku — ústní údaj. — 13. Polesí Háj SZ od Dačic (mezi Volfířovem a Prostředním Vydrím) — DIENER 1958. — 14. Olšany, 9 km V od Telče, ve smrkovém lese kolem potůčku pod hrází rybníka Pilky, 6. 5. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 15. Dobrá Voda (Gutwasser) (?), leg. E. FORMÁNEK — BRNM; FORMÁNEK 1892. — 16. Praskolesy — FORMÁNEK 1892; lokalitu potvrzuje ústní údaj: Praskolesy, 7 km Z od Telče, v Borovském lese směrem ke kótě Hradisko 769 m, u lesní boudy na pasece. — 17. U Brandlína — ústní údaj. — 18. Maršov, 4 km J od Studené, 200 m vlevo od silnice do Maršova, 250 m před obcí ve smrkovém lese kolem vlhkého příkopu, hojně, 18. 7. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 19. Jindřichův Hradec — ČELAKOVSKÝ cit. sec. NOVÁČEK 1948. — 20. U Jarošova (česká strana Vysočiny) — AMBROŽ 1951 cit. sec. MÁLEK 1961. — 21. Telč: Strmilov, v lese Strážnice S od Palupína, 5. 1936, leg. O. STUMMVOLL — BRNU. — 22. Jindřichův Hradec: les Bukovice (v Ochoze) u Zahradek, 20. 7. 1931, leg. V. BOCHAŇ? (z herbáře F. JIŘÍNSKÉHO) — HMT. — 23. Studená u Jihlavy (záp. Morava), na lukách u dol. rybníka, 16. 9. 1928, leg. TH. VONDRUŠKA — BRNU. — 24. Světlá — FORMÁNEK 1892; podél potůčku od Světlé k Hornímu Polí — MÁLEK 1961a; na břehu potoka ze Světlé k osadě Hamr (jižní svah Javořice) — ústní údaj. — 25. Mrátkotín — FORMÁNEK 1892; shodný s touto lokalitou bude i další FORMÁNKŮV údaj: Bolíkov (Krejč) — FORMÁNEK 1892; novější údaje tuto lokalitu potvrzují: lesy Z Mrátkotína (Bolíkovský les), kolem potoka v řídkém smrkovém lese v hustém porostu *Oxalis acetosella* (540 m) — DIENER 1958; v lit. MÁLEK 1961a. — 26. Lhotka, 2 km SSV od Mrátkotína, u rybníka Horní Mržatec, 1,5 km Z od Lhotky, kolem přítokového potůčku od ústí v délce 1,5 km, hojně, 6. 6. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ; v lit. FORMÁNEK 1892. — 27. Rásná — FORMÁNEK 1892; shodný s touto lokalitou bude i další FORMÁNKŮV údaj: pod Mnichovou skálou — FORMÁNEK 1892. — 28. Telč: v lesích poblíž Javořice, 22. 7. 1917, leg. R. PICBAUER — BRNU; kolem Javořice — AMBROŽ 1929; potvrzeno 1955 Málkem — MÁLEK 1961a. — 29. Při potůčku pod Javořicí — FORMÁNEK 1892; u potůčku mezi Javořicí a Rovinou — AMBROŽ 1929; tyto údaje upřesňuje MÁLEK (1961a): v lesním odd. „Krátká bařina“ porost 32a, mezi obcemi Rásná a Horní Dubenky, uprostřed lesního komplexu. — 30. Jihlavské vrchy: při potůčku ze „Široké bařiny“ k Horním Dubenkám, JZ od kóty Rovina 762 m, 27. 5. 1965, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 31. Jihlavské vrchy: Nová Ves, 3 km J od Nové Vsi u lesního potůčku, asi 20 m od kraje lesa, 1 km V od Kamenného vrchu 715 m, 2. 6. 1965, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 32. Podél Velkého potoka od Široké bařiny po Malý Pařezitý rybník — MÁLEK 1961a. — 33. Řídelov u Telče: u Malého Pařezitého rybníka na několika místech: hojně u přítokového potoka k rybníku a při cestě na Roštejn u potůčku ve vysokém smrkovém lese, 4. 5. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 34. Za rybníkem Pilný u Řídelova — MÁLEK 1961a. — 35. Les „Hamr“, 50 m vlevo od silnice z Třeště do Telče 2 km za Hodičemi, 16. 5. 1962 a 6. 5. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 36. Les „Sejby“, 3 km JV od Třeště, polesí Pouště, lesní odd. 28a, 22. 6. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ; tuto lokalitu udávají i jiní autoři: v okolí Třeště — AMBROŽ 1925; 1929; potvrzuje r. 1958 JV od myslivny Pouště — MÁLEK 1961a. — 37. Les Kratizna, 4 km JZ od Třeště, 19. 5. 1962, leg. B. LIŠKA — HMJ; z této lokality

pochází patrně i tento starší sběr: na jednom chladném, severním, větrům zcela otevřeném vrchu u Třestě (?) leg. FR. ZAVŘEL — BRNM; v lit.: podél potoka tekoucího od kóty 718 m k Čenkovu (u Třestě) — MÁLEK 1961a. — 38. Jihlavské vrchy: obec Švábov (mezi Horní Cerekví a Batelovem), 1 km JZ od Švábova v lese kolem potůčku i kolem hraničního potoka (Čechy—Morava), hojně, 3. 6. 1965, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 39. Při lesním potoce mezi Horní Vsi a Jihlávkou, 1965, leg. A. ČÁBERA — herbář A. ČÁBERY. — 40. Jihlavské vrchy: u obce Jihlávka v lese „V Lysovech“ při potůčku, 1 km JZ od Jihlávky, 29. 5. 1965, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 41. Morava (Čechy): Kateřinské lesy u Kateřinských lázní u Počátek, 20. 5. 1909, leg. TEUBER — BRNM; tamtéž 5. 1907, leg. K. ROTHE — fBRNU; ověřeno novým sběrem: Svatá Kateřina u Počátek (3 km SV od Počátek) u potůčku v Kateřinském lese pod kótou Lísek 758 m, 7. 1965, leg. B. LIŠKA — HMJ. Údaje v lit.: FORMÁNEK 1892; AMBROŽ 1929; POKORNÝ cit. sec. NOVÁČEK 1951. — 42. V okolí Žirovnice — ZAPLETAL 1933—34. — 43. Horní Radouň: v lese Brzlíku v Horách — KLENKA cit. sec. NOVÁČEK 1951. — 44. U Rodínova — NOVÁČEK 1948. — 45. Lesy Pelecké — NOVÁČEK 1948. — 46. Za revírem Johankou u Dráždan — NOVÁČEK 1948. — 47. Na vrchu Melíšek u Kamenice n. Lipou — NOVÁČEK 1948. — 48. Při lesních potocích v Kladinském lese — NOVÁČEK 1951. — 49. V lesním komplexu S od Kamenice n. Lipou je velmi hojná, místy tvoří i několik 10 m² souvislé porosty — NOVÁČEK 1951. — 50. Lesní potok poblíž trati v poli Šeborec u Chválkova, u Bohdalína — ČEJP cit. sec. NOVÁČEK 1951. — 51. Při lesních potocích v Mnichovském lese — NOVÁČEK 1951. — 52. Tučapy — ČELAKOVSKÝ cit. sec. NOVÁČEK 1948. — 53. Budišlav — HNÍZDO cit. sec. NOVÁČEK 1948. — 54. Choustník — HNÍZDO cit. sec. NOVÁČEK 1948. — 55. Chýnov — HNÍZDO cit. sec. NOVÁČEK 1948. — 56. Pacov — OPÍZ in ČELAKOVSKÝ 1871. — 57. Kolem Pelhřimova hojně — VESELÝ in ROHLENA 1922. — 58. U Dobré Vody — HRABĚ 1927. — 59. V údolí pod Čertovým hrádkem — AMBROŽ 1931. — 60. U Rohozné — HRABĚ 1927. — 61. U Dolní Cerekve — FORMÁNEK 1892; AMBROŽ 1925. — 62. U potoka pod Čefínkem — AMBROŽ 1929; potvrzuje r. 1955 MÁLEK 1961a. — 63. V lesích nad Mirošovem — AMBROŽ 1925; 1929. — 64. Okres Jihlava: Falknovský les 2 km JV od Cerekvičky, 20. 5. 1962, leg. B. LIŠKA — HMJ; v lit.: AMBROŽ 1929; POKORNÝ 1852. — 65. Pod Přísekou — FORMÁNEK 1892; AMBROŽ 1929. — 66. Okres Jihlava: les „Valdek“ u Puklic, při potůčku u kraje lesa nedaleko silnice do Střížova, 12. 5. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ; v lit. AMBROŽ 1925; 1929. — 67. Záp. Morava — okr. Třebíč: ve smrkovém lese kolem potoka Maďarky v Heraltických lesích, cca 560 m, nehojná, 1. 5. 1943, leg. FR. JIČÍNSKÝ — BRNM; tamtéž 1. 5. 1934, leg. F. JIČÍNSKÝ — HMT. Údaje z literatury: S. m. var. *minor* DVOŘÁK = f. *uniflora* DVOŘÁK, v Heraltických lesích — DVOŘÁK 1938; SUZA 1935; SUZA cit. sec. MÁLEK 1961a. — 68. Okres Třebíč: Svatoslav — ve smrkovém lese nad rybníčkem nad Waldsteinovým zátiším (při lesním odd. Kozanka), asi 590 m, 1. 5. 1943, leg. F. JIČÍNSKÝ — BRNM. — 69. Okres Jihlava: les „Hradiště“ SV od Rehořova, levý břeh Nadějevského potoka, 13. 5. 1962, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 70. Okres Jihlava: v lese „Na Včelinci“ u Zhoře, 4. 5. 1962, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 71. Okres Jihlava: les Z od Lipiny, katastr Jamné, 13. 5. 1962, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 72. Okres Jihlava: v lese „Ochoza“, katastr Dobrouť, 8. 5. 1962, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 73. Okres Jihlava: v lese „Za Kameny“, katastr Stáj, 11. 5. 1963, leg. B. LIŠKA — HMJ. — 74. Polná: Špitálský les u Janovic blíže hráze spuštěného rybníka na pravém břehu Poděšinského potoka, 23. 5. 1901, leg. J. VITOUŠEK — BRNU. — 75. Hlinsko: v lesním močálu u Stanu, 1890, leg. E. KALENSKÝ — HMP; tento herbářový doklad cituje HENDRYCH 1951. — 76. Hlinsko: v lese u Rváčova, 1892, leg. E. KALENSKÝ — HMP; v lit.: Rváčov, ve velkém množství v Příjemském lese při potoce ke Králově pile, cca 590 m — HENDRYCH 1951; lokalitu potvrzuje i ústní údaj DUŠÁNKA: Srnské lesy, les s potůčkem pod silnicí u Rváčova (blízko Stanu). — 77. V Srnském lese u Trhové Kamenice, dosti hojně — ŠULC 1906. — 78. V okolí Trhové Kamenice a Bradla — HADAČ J. et E. 1943.

Leucojum vernum L.

Je to evropský druh, který roste v jižní Anglii, Belgii, východní Francii, středním a severním Německu, pak ve Švýcarsku, severní a střední Itálii, ve střední Evropě a na Balkáně. Roste na mokřech podhorských až horských loukách.

Hlavní centrum rozšíření bledule na Českomoravské vysocině je v Jihlavských vrších a od nich směrem na východ a na západ. Na sever od Jihlavy roste již velmi roztroušeně; hojnější je až ve Žďárských vrších, kde se však soustřeďuje na pramennou oblast Sázavy a Svratky. Jednotlivými lokalitami pak pokračuje přes Železné hory na Pardubicko a několik lokalit je i na Kutnohorsku. Hodně lokalit bylo v poslední době zničeno jednak hospodářskými zásahy člověka, jednak bezohledným ničením lokalit i přes skutečnost, že tato rostlina je zákonem chráněna.

Mapa č. 2. — Mapa rozšíření *Soldanella montana* MIKAN na Českomoravské vysočině. — Verbreitungskarte von *Soldanella montana* MIKAN im Böhmischem-mährischen Hügelland.

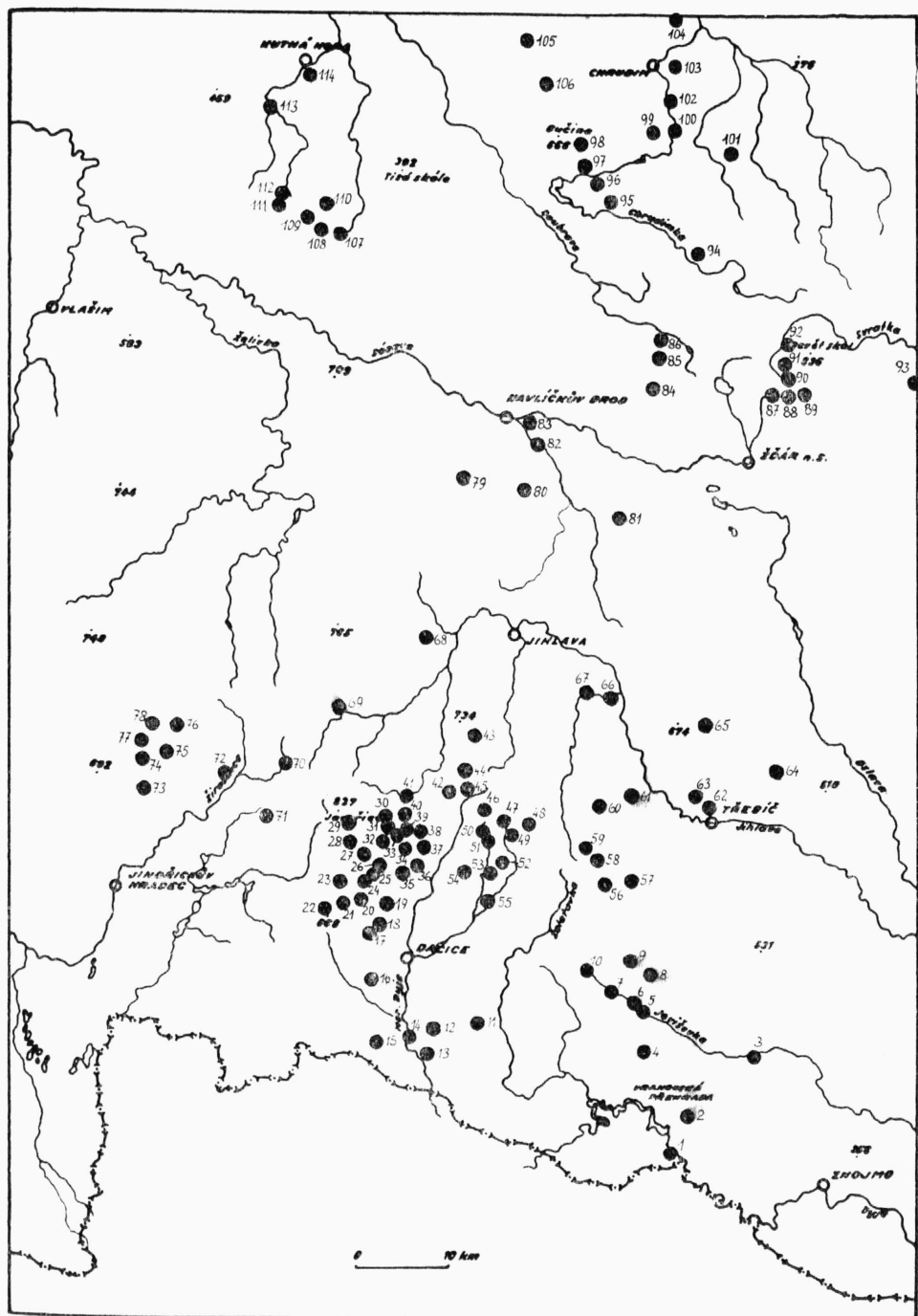
1. Vlhké lesní louky u Vranova, 4. 1881, leg. A. SCHWÖDER — BRNM; ve Švýcarském údolí u Vranova — OBORNÝ 1897; FORMÁNEK 1892. — 2. Štítary, louky pod „Skalkou“, 13. 4. 1952, leg. DRLÍK — HMJ; u Štítar — OBORNÝ 1897; FORMÁNEK 1892. — 3. Katastr Boskovštejn, v údolí potůčku (přítok Jevišovky) pod hájenkou asi 300 m daleko — J. KREJČÍ 1966, ústní údaj. — 4. Nové Sýrovice u Mor. Budějovic, 2 km JV za hájenkou v prořídlem porostu (*Quercus*, *Tilia*, *Carpinus*) kolem potůčku, lesní odd. 22D zv. „Na Pavlovských“, 10. 4. 1964, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 5. Moravskobudějovicko: lesy u Jackova — GÜTTLER 1928. — 6. Moravskobudějovicko: lesy u Jackova — GÜTTLER 1928. — 7. Les Kosava u M. Budějovic — FORMÁNEK 1892; tamtéž — MACKŮ 1927. — 8. Les Hora u M. Budějovic — GÜTTLER 1928. — 9. Moravskobudějovicko: luka u Jakubova — GÜTTLER 1928. — 10. V lesích Domamilských — MACKŮ 1927. — 11. Znojensko: v malé bažantnici u Jemnice — FORMÁNEK 1892. — 12. Báňovice u Starého Hobzí — ústní údaj POKORNÝ z Ostojkovic. — 13. Nové Hobzí, 6 km VJV od Slavonic, nad mlýnem na louce na břehu Mor. Dyje — ústní údaj. — 14. Staré Hobzí, katastr Mutná, v lese „Obora“ nad pravým břehem Mor. Dyje za hájenkou — podle ústního údaje ŠTULY. — 15. Znojensko: Uhelný les u Slavonic — FORMÁNEK 1892. — 16. Peč u Dačic, v Cizkrajovském lese na loukách asi 1 km za Cizkrajovskou hájenkou kolem potoka tekoucího z Pařezitého rybníka; asi před 20 lety byla lokalita zničena sběrem — podle ústního údaje učitele z Peče. — 17. U Volfířova — podle ústního údaje DIENER 1958. — 18. Mezi Lipovou a Volfířovem na Dvořákových loukách (zv. „Pod dačickou hájí“) — ústní údaj. — 19. Mezi Mysleticemi a Zadním Vydrím, asi 7 km JJZ od Telče, 300 m vlevo od silnice na louce pod borovým lesem u potůčku, na ploše asi 100 m², 12. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 20. Řečice, 9 km SZ od Dačic, na louce nad obcí u silnice do Mysletic a dále roztroušené na loukách u obce: luka „Bukovina“, „Kopalovská luka“ a „U Štěpánova“, 12. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ; v lit. DIENER 1958 podle ústního údaje. — 21. Velká Lhota u Řečice (10 km SZ od Dačic), na loukách u obce — ústní údaj. — 22. U Radlic — podle ústního údaje DIENER 1958. — 23. Řečice, 9 km SZ od Dačic, 1 km SZ od obce pod kótou Hradisko 769 m kolem potůčku pod rybníkem „Struhovec“ (smrkový les, kolem potůčku olše), 12. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 24. Obec Olší, 4 km J od Mrákotína, na Vaníšově a Pospíchalově louce v obci, roztroušené, 5. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 25. Obec Olší, 4 km J od Mrákotína, asi ½ km V od hráze Panského rybníka na louce kolem potůčku v olšině, roztroušené, 5. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 26. Západně od Borovné — podle ústního údaje DIENER 1958; potvrzeno ústním údajem LIŠKY: Lázek, ½ km S od Borovné, na křovinatém mokřadle při východní straně Lázků. — 27. Bažinaté louky při kraji lesa J od Praskoles (600 m), dosti hojně — DIENER 1958; ověřeno a doloženo v herbáři: obec Praskolesy u Mrákotína, na loukách v obci a u obce, roztroušené, 9. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 28. Horní Bolíkov u Mrákotína, na loukách pod vsí kolem Bolíkovského potoka — podle ústního údaje DIENER 1958; potvrzeno 1966 podle ústního údaje Dvořákové. — 29. Světlá pod Javořicí, Satrapova luka — ústní údaj LIŠKY. — 30. Východně od Řásné — podle ústního sdělení DIENER 1958. — 31. Severozápadně od Vanova — podle ústního sdělení DIENER 1958. — 32. Částkovice, 5 km ZSZ od Telče, na louce „Kolářovy humna“ u potůčku asi 300 m J od Částkovic, 16. 5. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 33. Hostětice (Krejč) — FORMÁNEK 1892; okolí Hostětice — podle ústního údaje DIENER 1958. — 34. Na louce S od Krahulčí — podle ústního údaje DIENER 1958. — 35. Horní Myslová, u Nechvátalova mlýna — podle ústního údaje LIŠKY. — 36. Telč, „V Klímku“ JZ od Telče, mezi tratí Na žabinci a V kosminkách — podle ústního údaje LIŠKY. Poznámka: lokalita je dnes již asi zaniklá. — 37. Sady u Telče — FORMÁNEK 1892; potvrzeno podle ústního údaje LIŠKY: Telč, bažantnice, 1 km ZSZ od Telče, kolem studánky při potůčku (podél strouhy) v listnatém lese. — 38. Rožtýnský rybník u Telče, řídká olšina při severním chobotu rybníka, ojediněle, 1. 4. 1945, 4. 4. 1946 — DIENER 1958. — 39. Mezi obcemi Vanůvek a Volevčice, 5 km SZ od Telče, kolem potůčku a v olšině asi 300 m vlevo od silnice do Telče, hojně, ověřeno 1965 LIŠKOU — ústní údaj. — 40. Vanůvek: nekryté mokřadlo SSZ od Vanůvku asi 1 km, při potůčku tekoucím do Doupi a na JZ straně u vesnice na křovisky porostlé mezi — podle ústního údaje LIŠKY. — 41. Obec Doupe, 6 km SSZ od Telče, na louce u mlýna pod hrází rybníka „Drdák“ na ploše asi 10 m², porůznu též dále na louce kolem potůčku tekoucího z rybníka, 9. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ; lokalitu též uvádí podle ústního údaje DIENER 1958. — 42. Sedlejev, 2 km S obce na hranicích katastru Hodice, vých. od železniční trati — podle ústního údaje LIŠKY. — 43. U Třeště — AMBROŽ 1925; 1929; potvrzeno podle ústního údaje LIŠKY: Třešť, Cyrilka, 1 km JV od Vel. Špičáku, S od kóty 677 m. — 44. Pannenská Rožsička, asi 200 m od pramenů Mor. Dyje — podle ústního údaje LIŠKY. — 45. Sedlejev, 2,5 km SV od obce u kóty 519 m — podle ústního údaje LIŠKY. — 46. Nevechle, V od obce na bažinaté louce a při okraji lesa, dosti hojně — ŠUHÁJKOVÁ 1966. — 47. Osada Nepomuky u Staré Říše, asi 1 km Z od Nepomuk na louce „U Michálky“, která je uprostřed smrkového lesa, a to na pokraji lesa a roztroušené na louce, 17. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 48. V lesích u Hla-

dova (jižně od Dlouhé Brtnice), hojně — DIENER 1958; potvrzeno podle ústního údaje LIŠKY: Hladov, Veselův kout, 1 km Z od obce. — 49. Osada Nepomuky u Staré Říše, na lesní louce „Žleby“ kolem potůčku v délce 2 km, od Nepomuk směrem ke Staré Říši až ke dvoru „Kladina“, 17. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 50. Ořechov, Novázká kolna poblíž hájenky, 1,5 km od Ořechova — podle ústního údaje LIŠKY. — 51. Obec Olšany (10 km V od Telče), na louce nad chobotem rybníka „Pilka“, hojněji pod olšemi kolem přítokového potůčku, směrem k lesu roztroušeně. Pod hrází rybníka u staré pily ojediněle, 17. 4. 1963, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 52. Stará Říše, asi 1,5 km Z od Staré Říše v zamokřené olšině s potůčkem, uprostřed smrkového lesa zv. „Jechovec“, na ploše asi 1 ha, velmi hojně, 10. 4. 1962, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 53. Telšsko: rybník Pilka (asi 7 km V od Telče), kolem Olšanského potoka vytékajícího z rybníka k jihu, na loukách a bažinách kolem potoka, které se střídají se smrkovým lesem a u potoka hlavně v řidších olšinách, hojně, (590 m), 4. 4. 1943, leg. J. DIENER — BRNM; v lit. DIENER 1958. — 54. Zvolenovice — podle ústního údaje LIŠKY. — 55. Na vlhkých lukách u Nové Říše, 3. 1855, leg. SCHIEDEK — BRNM; potvrzuje podle ústního údaje DIENER 1958; upřesněno podle ústního údaje LIŠKY: Nová Říše, Pelechova louka pod Křástovem, i na katastru Vystřenovice. — 56. Znojensko: kolem Želetavy — FORMÁNEK 1892; potvrzeno herbářovým dokladem: Bítovanky u Želetavy, ve smrkovém lese u Bolíkovického potoka, SSZ od kóty Maková 682 m, ve výši 580 m, 20. 4. 1964, leg. S. ONDRÁČKOVÁ — HMT. — 57. Třebíč: na březích Římovského potoka, 3. 1910, leg. J. SUZA — BRNU. — 58. Dašov u Třebíče, 1900, leg. J. ULČNÝ — HMT; okres Třebíč: rašelinné louky u Nechvátalova mlýna u Štéměch, 21. 3. 1913, leg. R. DVOŘÁK — BRNM; lokalitu uvádí SUZA v literatuře: Třebíčsko, podél Dašovského potůčku na severním úpatí Hory a na více místech ve statných trsech (J. SUZA a R. DVOŘÁK) — SUZA 1932; 1935; 1936. — 59. Třebíčsko: na lesní louce vpravo silnice Předín—Štéměchy (L. VESELÝ 1934) — SUZA 1935; 1936; u Štéměch — SUZA 1932. — 60. Heraldice, louka u lesa Mosty, nejvíce podél potůčku, 20. 3. 1879, leg. F. ZAVŘEL — BRNM; lesní louky u Heraltic, 11. 4. 1880, leg. F. ZAVŘEL — BRNM; v lit. ZAVŘEL 1881; FORMÁNEK 1892; mladší doklady: Třebíč, od Heraltic, 4. 1902, leg. R. PICBAUER — BRNU; Heraltické lesy, 8. 4. 1906, leg. R. DVOŘÁK — BRNM; v nejmladší literatuře: SUZA 1932; z další jeho práce cituji: „Třebíčsko, u Heraltic (Fr. ZAVŘEL), zde podél Heraltického potůčku pod hájenkou již téměř vyplněna“ — SUZA 1935; 1936. — 61. U Okříšek (vysázená) — AMBROŽ 1925. — 62. Bažinná louka nad Týnským rybníkem, (?), leg. F. ZAVŘEL — BRNM. — 63. Třebíč: loučka ve „Žlebě“ blízce Bažantnice, 18. 4. 1880, leg. F. ZAVŘEL — HMZ; 14. 4. 1881, leg. F. ZAVŘEL — BRNM; v lit.: ZAVŘEL 1881; FORMÁNEK 1892; nejmladší údaj je od SUZY: Bažantnice u Třebíče (F. ZAVŘEL), tamtéž nad rybníkem Záměsem ji viděl v několika exemplářích Fr. JIČÍNSKÝ ještě v roce 1932 — SUZA 1935; 1936. — 64. Nárameč u Třebíče, 23. 3. 1902, leg. L. VESELSKÝ — BRNM; doklad VESELSKÉHO cituje SUZA 1932; později doplněno: Třebíčsko, v olšině nad Podstránským rybníkem na louce „Květonce“ a na louce „Na jilmec“ u Nárameče — SUZA 1935; 1936. — 65. Třebíčsko: na louce ve skupinách olší u Svatoslavi pod silnicí Benetice—Bochovice ještě v roce 1932 dosti hojně — SUZA 1935; 1936. — 66. Poblíž Doubkova mlýna u Střížova — AMBROŽ 1925; 1929; potvrzeno podle LIŠKY na mokřadle na pravém břehu Brtničky pod lesem, asi 0,5 km pod mlýnem Doubkov. 31. 3. 1967 jsem lokalitu ověřoval a zjistil jsem na louce jen 1 exemplář, takže lokalita brzy úplně zanikne. — 67. Na Berkově louce katastr Panská Lhota, parc. č. 2743. Jde o louku nad levým břehem Brtničky, asi 0,5 km před mlýnem Doubkov. Lokalita byla zničena vyrýváním cibulek a poslední exempláře byly před 6 lety přeneseny do zahrádky u mlýna Doubkov s úmyslem bledule zachránit. Zjištěno při ověřování této lokality 31. 3. 1967 a z exemplářů přenesených do zahrádky sebrán doklad, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 68. U Mirošova, již nepatrně — AMBROŽ 1925; 1929. Poznámka: lokalita je dnes již patrně zaniklá. — 69. U Horní Cerekve — AMBROŽ 1925; 1929. — 70. U počátek — AMBROŽ 1925; AMBROŽ cit. sec. NOVÁČEK 1951. — 71. Louka u Horní Olešné — jen v jediném exempláři — ZAPLETAL 1933—34. — 72. „Začátkem let devadesátých na lesní louce v Lištinách rostla ve velkém množství, jen se louka bělela, ale dnes se tam vůbec nevyskytuje — jeť byla vysázena lesem“ — cit. ZAPLETAL 1933—34. — 73. V okolí Okrouhlé Radouně — NOVÁČEK 1948. — 74. V okolí Starého Bozděchova — NOVÁČEK 1948. — 75. V okolí Kutlova — NOVÁČEK 1948. — 76. Kamenice n. Lipou: v údolí Kameničky mezi Urbanovou pilou a Bradlem — NOVÁČEK 1951. — 77. Kladinský a Mnichovský les: na mokřadlech ve vlhkých smrkových lesích od hájovny „U buku“ až téměř k Vodné, častá — NOVÁČEK 1951. — 78. V okolí Včelníčky — NOVÁČEK 1948. — 79. Pod Radňovem — LETÁČEK 1942. Poznámka: lokalita nebyla přes úsilovné pátrání nověji potvrzena, takže je dnes zaniklá — podle sdělení A. ČÁBERY. — 80. U osady Skřivánek poblíž Havlíčkova Brodu (sbíral GRÜNNER) — POKORNÝ 1852. Poznámka: lokalita je dnes již asi zaniklá. — 81. Hrbov, 3 km SV od Polné, na zahradě školy, dům č. 58. Podle údaje K. VAŠÁKA (učitele školy) jde o zbytek původní zamokřené louky a také v obci nikdo nepamatuje, že by bledule sem byly přeneseny. (Roste tam též *Gagea lutea*, *Polygonatum multiflorum* aj.), 7. 4. 1965, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 82. V údolí Šlapanky u Baštinova poblíž Havlíčkova Brodu, na travnatých, vlhkých, stinných místech — z celé řady

dokladů uvádím tři data, 6. 3. 1863; 7. 4. 1864; 6. 4. 1866, leg. F. SCHWARZEL — HMJ. Poznámka: lokalitu jsem r. 1967 ověřoval a je dnes již zaniklá. — 83. Havlíčkův Brod — ČELÁKOVSKÝ 1867; Rosendorfská a Špitálská stráž u Havlíčkova Brodu — NOVÁK in ČELÁKOVSKÝ 1883. Poznámka: lokalita podle ústního údaje ještě před 20 lety existovala. Lokalitu jsem r. 1967 ověřoval a je již úplně zaniklá. — 84. Havlíčkova Borová u Havlíčkova Brodu — BEZDĚK in ČELÁKOVSKÝ 1891. — 85. Staré Ransko u Žďírce, v Ranském polesí v zamokřené smrčtině s olšemi, mezi kótami Ranský Babylon 673 m a kótou 660 m, 14. 4. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 86. Staré Ransko u Žďírce, v přírodní rezervaci 0,5 km Z od St. Ranska, ve staré zamokřené olšině hojně na ploše asi 1 ha, 14. 4. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 87. Jižně od Cikháje — SVOBODA 1937. Lokalitu jsem ověřoval a dokladoval v herbáři: Mezi Světnovem a Cikhájí, asi 5 km S od Žďáru n. S., na louce podél potoka, který pramení pod Brožovou skálou a vlévá se do Cikhájského potoka. Lokalita v délce asi 500 m začíná v místech, kde potok přetíná lesní silnici do Sklenného a pokračuje směrem ke Sklennému, 14. 4. 1967 — HMJ. — 88. Na Málkově louce a pod Brožovou skálou u Sklenného — HAVELKA 1896; lokalita ověřena viz herbářový doklad: Žďárské vrchy: polesí Skalka u obce Sklenné (6 km SV od Žďáru n. S.), v lesním odd. 21a, v původní olšině kolem potoka, dosti hojně, 6. 4. 1966, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. Poznámka: tato lokalita pravděpodobně navazuje na předcházející lokalitu č. 87. — 89. U Fryšavy — FORMÁNEK 1892. — 90. Cikháj, 7 km S od Žďáru n. S., v Cikhájském polesí v lesním odd. 76f — starý zamokřený bukový porost kolem pramenů potůčku tekoucího do Cikháje (lokalita je asi 2 km VJV od Cikháje), 14. 4. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — 91. Cikháj, 7 km S od Žďáru n. S., v Cikhájském polesí v lesním odd. 51e, f, ve staré zamokřené olšině poblíž jednoho pramene Svatky na ploše 0,5 ha hojně (lokalita je asi 1,5 km V od Cikháje), 14. 4. 1967, leg. I. RŮŽIČKA — HMJ. — S touto lokalitou se pravděpodobně shodují i tyto staré lit. údaje: hojně v lesích u Nového Města na Mor. na tzv. „Černých bažinách“ u pramenů Svatky — POKORNÝ 1852; tamtéž (podle GRÜNNERA) FORMÁNEK 1892; u Sražené vody pod Žákovou horou — HAVELKA 1896. — 92. U Herálce — FORMÁNEK 1892. — 93. Mezi Borovnicí a Jimramovem na Buchtově stráni — HAVELKA 1892. — 94. U Rváčova (KAL. in herb.) — HENDRYCH 1951. — 95. Vršov u Bradla — podle ústního údaje DUŠÁNKA. — 96. Bojanov, na lesní louce při silnici, 23. 3. rok neuveden, leg. JAR. ŽEJGLIC — podle sdělení J. HADAČE. — 97. Sedliště u Horního Bezděkova — podle ústního sdělení DUŠÁNKA. — 98. Hrbokov, na východ od silnice do Vápeného Podola, 7. 4. 1935, leg. J. HADAČ — herbář J. HADAČE. — 99. Trpišov, na bývalé louce, dnes v zahradě (původní lokalita). Majitelem je místo udržováno v oplocené zahradě — podle ústního údaje DUŠÁNKA. — 100. Svídnice, 4. 1903, KALENSKÝ ms. cit. sec. ZITKO 1887. — 101. Hlína: na louce u rybníka, 4. 1903, KALENSKÝ ms. cit. sec. ZITKO 1887. — 102. Slatiňany — podle sdělení J. HADAČE podle ČELÁKOVSKÉHO 1888. — 103. Na lukách v Pištovech u Chrudimi — ZITKO 1887; ŠULC 1906. — 104. V Jesničanech hojná — ZITKO 1887; na lukách u Jesenčan — ŠULC 1906. Poznámka: jde asi o tutéž lokalitu. — 105. Nehojná u Ledeč — KOBRLE 1958. — 106. Mezi Sloukovicemi a Včelicemi hojná a dál ke Vlastějovu skromně — ZITKO 1887; na lukách u Vidčic i jinde hojně — ŠULC 1906. — 107. V lukách u Dobrovítova, hojná (býv. okres Čáslav), cca 500 m, 26. 3. 1946 — podle údaje konservátora ochrany přírody J. VEPŘKA. — 108. Michalovice, na mokřem lesním úpadu s protékajícím potokem ve smrkovém lese mezi Michalovicemi a Chrábozí, hojná, cca 524 m, 2. 4. 1954 — podle zprávy J. VEPŘKA. — 109. Vickovice, na louce „Ve skalnům“, hojná, cca 438 m (býv. okres Ledeč n. Sáz.), 29. 3. 1945 — podle zprávy J. VEPŘKA. — 110. Petrovice I., porůzná jednotlivě při potůčku v lukách Krupčinách (Krupčína); v louce Bartůňkově a Šchovancově, cca 438 m, 29. 3. 1945 — podle zprávy J. VEPŘKA. — 111. „Podle sdělení ředitele měšť. školy ve Zbraslavicích J. ŠANDY, roste ojediněle na Vlasákové louce u Radvančic“, cca 500 m, 3. 4. 1943 — podle zprávy J. VEPŘKA. — 112. Na lukách mezi Štipoklasy a Zdeslavicemi (Červ. Janovice), ojediněle, cca 479 m, 3. 4. 1946 — podle zprávy J. VEPŘKA. — 113. Morany, v zámecké zahradě (polesí), řídce, cca 475 m, 12. 5. 1952. DOMIN ji uvádí ve „Vlastivědném sborníku staletí o pol. okrese kutnohorském“ z Roztče. Podle sdělení HEJNĚHO nebyl náález potvrzen — podle zprávy J. VEPŘKA. — 114. Kutná Hora, na stráni na levém břehu Vrchlice u Houfkova (Vrbova) mlýna ojediněle (zavlečená), 23. 3. 1945 — podle zprávy J. VEPŘKA.

Calamagrostis villosa (CHAIX) GMEL.

Je to eurasijský element, který roste převážně v horách střední a severní Evropy, v Karpatech a v severní a střední Asii. Tento druh je indikátorem, který ukazuje původní výskyt smrku na Vysočině. Dnes zde roste hlavně v komplexu Jihlavských a Žďárských vrchů a ve větších lesních porostech, vcelku roztroušeně a většinou již v druhotných společenstvech. Původní smrčiny na Vysočině dnes prakticky již neexistují. Nepatrné zbytky podle MÁLKA (MÁLEK 1956) jsou v Jihlavských vrších, kde byly dva takové porosty, a to oddělení „Krátká bařina“ a oddělení „Vejtopa“ u Velkého Pařezitého rybníka u Rásné, navržený za přírodní rezervace.

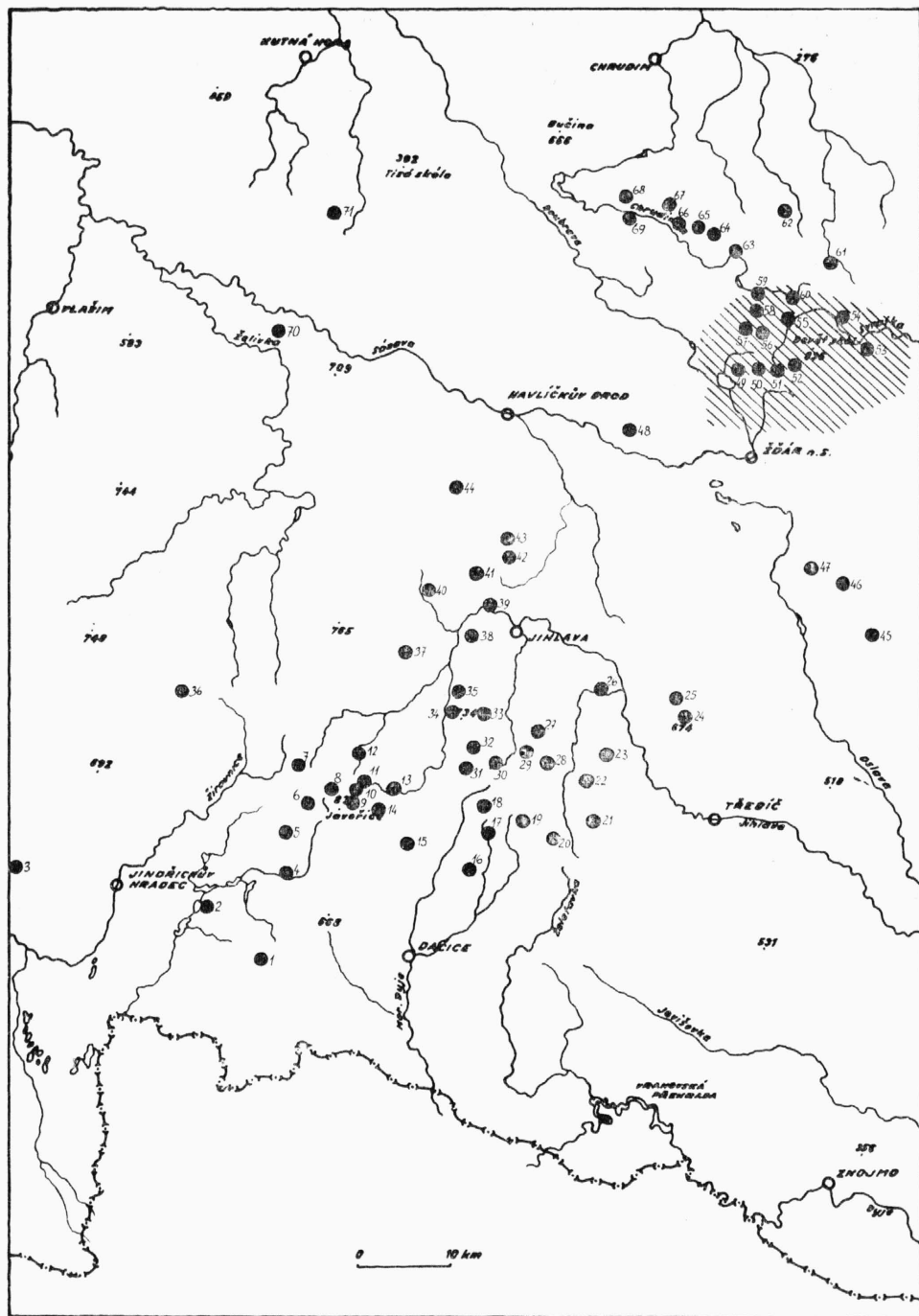

Mapa č. 3. — Mapa rozšíření *Leucojum vernum* L. na Českomoravské vysočině. — Verbreitungskarte von *Leucojum vernum* L. im Böhmischem-mährischen Hügelland.

V oblasti Žďárských vrchů je *Calamagrostis villosa* velmi hojná, viz citace autorů: „Obecná a často nadmíru pospolitá v celých Žďárských horách“ — DOMIN 1924. — „Obecně ve Žďárských horách, kde vytváří typ smrkového lesa s *Calamagrostis villosa*. Ještě ve Zvoláku u Bystřice n. P. a ve Sklenské borovině u Dol. Borů — již na hranicích areálu ve Žďárských horách“ — ŠMARD 1944. Lokality vyznačené na mapě a uvedené v seznamu jsou jen podle literárních a herbářových údajů. Celá oblast hojného výskytu *C. villosa* je proto na mapě vyšrafována.

Seznam lokalit *Calamagrostis villosa* na Českomoravské vysočině:

1. V hornatině mezi Rožnovem, Kaprounem a Zvůlím (650—700 m), poměrně hojně na více lokalitách — MÁLEK 1961a. — 2. Kunžacko: u Krvavého rybníka — MÁLEK 1961a. — 3. Od Jindřichova Hradce do Třeboňské pánve je tento druh velmi běžný a hojně rozšířený, např. v lesním komplexu J od Kardašovy Řečice — MÁLEK 1961a. — 4. Okolí Studené: u Horního Meziříčka — MÁLEK 1961a. — 5. Okolí Studené: u Zahradek — MÁLEK 1961a. — 6. Počátecko: u rybníka pod Kalíštem (650 m) — MÁLEK 1961a. — 7. Počátecko: u Jihlávky (660 m) MÁLEK 1961a. — 8. Jihlavské vrchy: poleší Kalíšť, na četných místech větší porosty — MÁLEK 1961a. — 9. Telč: Javořice, 800 m, 19. 8. 1942, leg. J. PODPĚRA — BRNU. — 10. V lesním odd. „Krátká bařina“ porost 32a, mezi obcemi Řásná a Horní Dubenky, uprostřed lesního komplexu — MÁLEK 1956. — 11. Široká bařina u Řídelova — AMBROŽ 1930; potvrzeno 1953 — MÁLEK 1961a. — 12. Počátecko: u Nové Vsi (650 m) — MÁLEK 1961a. — 13. Jihlavské vrchy: poleší Řídelov, na četných místech větší porosty — MÁLEK 1961a. — 14. V lesním odd. „Vejtopa“ porost 90a, u Velkého Pařezitého rybníka, asi 1 km od obce Řásná (cca 670 m) — MÁLEK 1956; poleší Řásná, na četných místech větší porosty — MÁLEK 1961a. — 15. Park u Telče (560 m) — MÁLEK 1961a. — 16. Telčsko: Černý les u Zvolenovic (570 m) — MÁLEK 1961a. — 17. Telčsko: Ořechov (610 m) — MÁLEK 1961a. — 18. Telčsko: Nevcehle (630 m) — MÁLEK 1961a. — 19. Telčsko: v lesích kolem Nepomuku na více místech — MÁLEK 1961a. — 20. SZ od obce Hory (u Předína), v mělké k východu skloněné úžlabině, podklad rula, 600 m, 20. 10. 1957 — MÁLEK 1961a; 1961b. — 21. Ve smrkovém lese u Heraltic — SUZA 1935; 1936; potvrzeno 1958 poblíž předínské myslivny, 640 m — MÁLEK 1961a. — 22. Brtnicko: Hrutov (610 m) — MÁLEK 1961a. — 23. Brtnicko: Radonín (630 m) — MÁLEK 1961a. — 24. Třebíčsko: severně od Třebíče na Smrků u Čechtína v jedlobukovém lese (660 m) — SUZA 1935; 1936; MÁLEK 1961a. — 25. Třebíčsko: v severní části poleší Valdštejnské zátiší místy hojně — SUZA 1935; 1936. — 26. Údolí Brtničky — AMBROŽ 1930; MÁLEK 1961a. — 27. Brtnicko: u Sokolicka (Falknovský les, 590 m) — MÁLEK 1961a. — 28. Brtnicko: Jestřebský les (poleší Aleje), více lokalit, 620—640 m — MÁLEK 1961a. — 29. Třeštsko: u Stonařova — MÁLEK 1961a. — 30. Třeštsko: u Otína (4 lokality, 620 m) — MÁLEK 1961a. — 31. V poleší Rosičky pod Bláhovým kopecem (590 m) — MÁLEK 1961a; v poleší Rosičky v mělkém zamokřeném žlábku vedle loučky v asociaci *Alnetum glutinosae piceetosum*, V exp., 580 m, 13. 8. 1957 — MÁLEK 1961b. — 32. Na více lokalitách v údolí s rybníčky poblíž myslivny Pouště (600—610 m) — MÁLEK 1961a. — 33. U myslivny „V Klůč“ (610 m) — MÁLEK 1961a. — 34. U Jezdovic — MÁLEK 1961a. — 35. Jihovýchodně od Salavic (610 m) — MÁLEK 1961a. — 36. Severně od Kamenice n. Lipou — AMBROŽ 1951 cit. sec. MÁLEK 1961a; na Kamenicku se bezpochyby vyskytuje, ale velmi roztroušeně — NOVÁČEK 1951. — 37. U Rohozné (komplex Čeřínku) — MÁLEK 1961a. — 38. Brádlů u Hosova — AMBROŽ 1930; MÁLEK 1961a. — 39. Zaječí skok u Rantířova — AMBROŽ 1930; MÁLEK 1961a. — 40. U Maršova — MÁLEK 1961a. — 41. V lesích u Bílého Kamene — AMBROŽ 1930; MÁLEK 1961a. — 42. Na prosvětleném vrcholu před Vysokým Kamenem u Smrčné — AMBROŽ 1930; MÁLEK 1961a. — 43. Jihlava: Štocké lesy 10 km S od Jihlavy, poblíž Štok — podle ústního údaje MÁLKA z r. 1966. — 44. V lese Hradiště u Herálce podél železniční trati — KOBŘELE 1964. — 45. Velké Meziříčí: „Loučky“ u Křižanova, 20. 8. 1939, leg. ZAPLETÁLEK — BRNU. — 46. Ve Sklenské borovině u Dolních Borů (hranice areálu ve Žďárských horách) — ŠMARD 1944; MÁLEK 1961a. — 47. Poleší Dolní Bory (u Velkého Meziříčí), u obce Rousměrov v profilém porostu borovice a smrku na rula — MÁLEK 1961a. — 48. U rybníka Žďárská u Přibyslavi (pod názvem *C. halleriana* Dc.) — ČELÁKOVSKÝ 1883. — 49. U Velkého Dářka (f. *glabrata*) — DOMIN 1924. — 50. Na Tisůvce velmi pořádku — HAVELKA 1896. — 51. Žďár: Cikháj, v lese cca 700 m, 7. 12. 1929, leg. J. JELÍNEK — BRNU; U Cikháje (f. *mutica*) — DOMIN 1924. — 52. Českomoravská vysočina: Žákova hora, 1963, leg. F. PROCHÁZKA — HMP. — 53. Les pod čtyřpalcíkatými skalami u Milov (680 m) — HENDRYCH 1951. — 54. Na pasece v lesích mezi Čes. Cikánkou a Čes. Křižankami (640 m) — HENDRYCH 1950. — 55. Čes. Herálec, u samoty Kuchyně (710 m) — HENDRYCH 1951. — 56. Les od Skelných hutí na Kamenný vrch (730—800 m) — HENDRYCH 1951. — 57. Vortová u Hlinska: Kamenný vrch, 1942, leg. J. HADAČ — HMP. — 58. V lesích u Vortové v rozsáhlých porostech — HADAČ J. et E. 1943. — 59. Les mezi Hamry a Vortovou (620 m) — HENDRYCH 1951. — 60. Les od Svratky k rybníku Krejcar (630 m) — HENDRYCH 1951. — 61. Les mezi Čachnovem a vrchem „Obůrky“ (kóta 714 m), cca 680 m —

Mapa č. 4. — Mapa rozšíření *Calamagrostis villosa* (CHAIX) GMEL. na Českomoravské vysočině. — Verbreitungskarte von *Calamagrostis villosa* (CHAIX) GMEL. im Böhmischem-mährischen Hügelland.

HENDRYCH 1950; 1951. — 62. *C. villosa* f. *nutans* A. GR. u rybníka mezi Pokřikovem a Oldřetěci (okolí Skutče), det. DOSTÁL, z herbáře M. Pulcharta — PULCHART 1944. — 63. Hlinsko: při lesních potocích v okolí, 1888, leg. E. KALENSKÝ — BRNM; HENDRYCH 1951. — 64. Srní, okraj lesa u Matulových lomů (625 m) — HENDRYCH 1951. — 65. Petrkov — HADAČ J. et E. 1943. — 66. Východní Čechy: u potoka mezi Předhrádím a Petrkovem, 2. 8. 1942, leg. E. HADAČ — HMP. — 67. Kolem rybníka Trhovokamenického (jako *C. halleriana* f. *pallescens*) — SEKERA 1898. — 68. Železné hory: příkop u silnice v lese při Horním Bradle směrem k Nasavrčům, 6. 7. 1935, leg. J. HADAČ — HMP. — 69. Bradlo: vsude v okolí v množství — HADAČ J. et E. 1943. — 70. V poleší Ptáček u Hněvkovic — KOBRLÉ 1964. — 71. Ve vlhčinách Dolního i Horního Hradiště u Petrovic — KOBRLÉ 1964.

Zusammenfassung

In diesem Beitrag bringe ich die genaue Übersicht der Verbreitung von *Arnica montana*, *Soldanella montana*, *Leucojum vernum* und *Calamagrostis villosa*, die Verzeichnisse aller bisher bekannten Lokalitäten im Gebiete des Böhmisches-mährischen Hügellandes und die Verbreitungskarten dieser Arten.

Das zusammenhängende Areal von *Arnica montana* endet gerade im Hügelland, wo sie im südlichen Teil, insbesondere im Gebiete von Dačice, in feuchten Sumpfwiesen wächst. Im Osten findet man sie bis bei Moravské Budějovice und im Norden am Berg Javoříce im Bergland Jihlavské vrchy. Weiter nördlich ist ihr Vorkommen fraglich. Die östliche Grenze dieser Art in der ČSSR bilden vereinzelte Lokalitäten in den Vsačské vrchy und in Beskydy. In der Slowakei fehlt *Arnica* gänzlich und man findet sie erst wieder in den Ukraine-Karpaten.

Eine ähnliche Verbreitung weist auch *Soldanella montana* auf, die in schattigen Fichtenwäldern längs der Bäche wächst, und zwar hauptsächlich im Gebiete von Slavonice, Dačice, Kamenice n. Lipou und Telč. Von hier verbreitet sie sich ins Gebiet von Jihlava und weiter bis in den nördlichen Teil des Hügellandes — in das Gebiet von Hlinsko. Diese Stelle ist auch der nördlichste Punkt der Gesamtverbreitung dieser Art.

Leucojum vernum wächst im ganzen Hügelland. Häufig findet man sie in den Jihlavské vrchy; in der Umgebung von Třebíč und von Jihlava wächst sie nur stellenweise und in den Žďárské vrchy findet man sie an den Quellen der Sázava und Svratka, von welchem Gebiet aus sie sich dann weiter nach Norden verbreitet.

Calamagrostis villosa habe ich als zuverlässigen Indikator der ursprünglichen Fichtenbewaldung gewählt. Aus seiner Verbreitung sind die Bedingungen für die Entwicklung der Bergflora im Hügelland ersichtlich. Heute existiert die ursprüngliche Fichtenbewaldung im Hügelland praktisch nicht mehr und diese Art wächst in sekundären Biozönosen. Ziemlich häufig wächst sie in den Jihlavské vrchy und sehr häufig ist sie in den Žďárské vrchy zu finden.

Literatura

- AMBROŽ J. (1925): Floristické příspěvky z Jihlavska. — Sborn. Klubu přírodověd. Brno, 7 (1924) : 12—17.
- (1929): Květena Jihlavska I. — Zvl. Otisk z výroč. Zprávy čs. stát. reform. reál. Gymnas. v Jihlavě za škol. rok 1928—29. — Jihlava.
- (1930): Květena Jihlavska II. — Zvl. Otisk z výroč. Zprávy čs. stát. reform. reál. Gymnas. v Jihlavě za škol. rok 1929—30. — Jihlava.
- (1931): Přírodní památky na Jihlavsku. — Sborn. přírodověd. Klubu Jihlava 1931 : 14—46.
- ČELAKOVSKÝ L. (1867): Prodromus květeny české, díl I. — Praha.
- (1871): Prodromus květeny české, díl II. — Praha.
- (1883): Prodromus květeny české, díl IV. — Praha.
- (1891): Resultate der botanischen Durchforschung Böhmens im J. 1890. — Sitzungsab. königl. böhm. Ges. Wiss., mathem.-naturwiss. Cl. 2 : 3—49.
- ČEŘOVSKÝ J. (1964): Příspěvek ke květeně Sedlčanska. — Sborn. vlastivěd. Prací z Podblanicka, Jemniště, 5 : 7—23.
- DIENER J. (1958): Příspěvek k floristickému výzkumu Jihlavského kraje (okolí Telče) II. část. — Vlastivěd. Sborn. Vysočiny, Odd. Věd přírod., Jihlava, 2 : 43—52.
- DOMIN K. (1924): Floristický příspěvek ke květeně Českomoravské vysočiny. — Sborn. Klubu přírodověd. Praha, 1923—24 : 15—21.
- (1948): Roste na Slovensku prha chlumní (*Arnica montana* L.)? — Hortus Sanitatis, Praha, 1 : 225—229.
- (1953): Materiál ke květeně ČSR. Ms. depon. in Základní knihovna ČSAV v Praze.
- DOSTÁL J. (1950): Květena ČSR. — Praha.
- (1958): Klíč k úplné květeně ČSR. — Praha.

- DVOŘÁK R. (1938): Nové nebo méně známé formy rostlinné. — Sborn. Přírod. klubu v Třebíči za rok 1937, Třebíč, 2 : 31—61.
- FORMÁNEK E. (1892): Květena Moravy a rakouského Slezska. — Praha.
- GÜTTLER E. (1928): Příspěvek ke květeně jihozápadní Moravy (M. Budějovice, Znojmo záp. část), p. 1—16. — M. Budějovice.
- (1929): Příspěvek ke květeně okolí moravsko-budějovického. — Od Horácka k Podyjí, Znojmo, 6 : 31—32.
- HADAČ J. et E. (1943): Příspěvek ke květeně východních Čech. — Věstn. král. čes. Společ. Nauk, Tř. matem.-přírod., Praha, 1943/3 : 1—23.
- HAVELKA P. (1896): Květena okolí Nového Města. — Nové Město na Mor.
- HEGI G. (1929): Illustrierte Flora von Mitteleuropa, IV/2. — München.
- HEINRICH R. (1935): Bergwohlverleih (*Arnica montana* L.). — Natur und Heimat, Aussig, 6 : 113.
- HENDRYCH R. (1950): Nástin vegetačních poměrů okresu Hlinsko v Čechách. — Věstn. král. čes. Společ. Nauk, Tř. matem.-přírod., Praha, 1949/9 : 1—11.
- (1951): Rozšíření význačnějších rostlin na okrese Hlinsko v Čechách. — Věstn. král. čes. Společ. Nauk, Tř. matem.-přírod., Praha, 1950/6 : 1—17.
- HOUBEK J. (1952): Studie o květeně Jindřichohradecka se zvláštním zřetelem k Třeboňské pánvi a přilehlým územím. — Disertační práce Bot. ústavu Karlovy university v Praze, ms.
- HRABĚ K. (1927): Květena hájů na Českomoravské vysočině. — Vlastiv. Sborn. čes. Jihovýchodu, 5 : 115—117.
- IVAŠIN D. S. (1956): O rasprostraněni arniky gornoj i gorečavky želtov v Ukrajinskych Karpatach. — Bot. Žurn., Moskva—Leningrad, 41 : 257—261.
- KOBŘIL A. (1958): Regionální péče o ochranu rostlin. — Práce kraj. Muz. v Hradci Králové, Hradecké Králové, ser. A, 1 : 65—68.
- (1964): Květena střední Sázavy a dolní Želivky.
- KODALÍKOVÁ J. (1963): Rozšíření některých horských druhů v Českém masivu. — Dipl. práce přírod. fak. Karlovy univ. v Praze, ms.
- KOLÁŘOVÁ L. (1963): Některé léčivé rostliny Jihomoravského kraje, jejich rozšíření a využití. — Dipl. práce z Katedry botaniky přírod. fak. Univ. J. E. Purkyně v Brně, ms.
- LETÁČEK P. (1942): Květena Humpolecka. — Havlíčkův Brod.
- MACKŮ J. (1927): Přírodní poměry horských okresů jihozápadní Moravy. — Sborn. vlastivěd. statí o pol. okrese M. Budějovickém, p. 33—36. — M. Budějovice.
- MÁLEK J. (1956): Zbytky přirozených lesů ve vyšší poloze Jihlavských vrchů. — Sborn. vys. Šk. zem. lesn. Brno, 1956/3 : 1—21.
- MÁLEK J. (1961a): Rozšíření některých druhů lesní flory na jihozápadní Moravě. — Preslia, Praha, 33 : 258—267.
- (1961b): Přehled lesních společenstev jihozápadní Moravy. — Vlastiv. Sborn. Vysočiny, Odd. Věd přírod., Jihlava, 5 : 67—86.
- MÍČKOVÁ R. (1958): Příspěvek ke květeně Těšínska a Beskyd. — Čas. slezského Muz., přír. Vědy, Opava, 7 : 64.
- MIKYŠ R. (1941): Ještě k rozšíření *Soldanella montana*. — Věda přír., Praha, 20 : 280.
- MILNER F. z Milhauzu (1941): Nejsevernější výskyt dřpatky horní. — Věda přír., Praha, 20 : 151.
- NOVÁČEK M. (1948): Květena okolí Kamenice nad Lipou. — 62 p., stát. práce, ms. (depon. Knih. Katedry bot. přírod. fak. Univ. Karlovy, Praha).
- (1951): Fytogeografická studie květeny Kamenicka. — Disert. práce, 274 p., ms. (depon. Knih. Katedry bot. přírod. fak. Univ. Karlovy, Praha).
- OBORNÝ A. (1879): Die Flora des Znaimer Kreises. — Brünn.
- (1882—86): Flora von Mähren und österr. Schlesien. — Brünn.
- PAWŁOWSKA S. (1963): O północnokarpackich gatunkach rodzaju *Soldanella* L. — De Soldanellis, quae in parte septentrionali Carpatorum crescunt. — Frag. flor. geob., Krakow, 9 (Pars 1) : 3—30.
- PODPĚRA J. (1906): Vývoj a zeměpisné rozšíření květeny v zemích českých ve srovnání s poměry evropskými, p. 1—272. — Mor. Ostrava.
- POKORNÝ A. (1852): Die Vegetationsverhältnisse von Iglau. — Wien.
- POLÍVKA F. (1901): Názorná květena země koruny české, sv. III. — Olomouc.
- PULCHART M. (1944): Dodatek ke květeně okolí Skutče. — Věda přír., Praha, 23 (1944—45) : 122—123.
- ROHLENA J. (1922): Příspěvek k floristickému výzkumu Čech. — Čas. Mus. král. čes., odd. přírod., Praha, 96 : 54—66, 109—113.
- SEKERA E. (1898): Přírodní poměry (okresu Hlinsko). — Sborn. Okresu Hlineckého, část II. — Praha.
- SLANEC M. (1965): Vybrané léčivé rostliny Jihočeského kraje, jejich rozšíření a využití. — Dipl. práce z Katedry botaniky přírod. fak. Univ. J. E. Purkyně v Brně, ms.

- SMEJKAL M. (1959): Kapitoly o fytogeografickém charakteru horské vegetace kulminační oblasti Českomoravské vysočiny. — Vlastiv. Sborn. Vysočiny, Odd. Věd přírod., Jihlava, 3 : 39—52.
- (1960): Nové floristické údaje ze Žďárských vrchů. — Vlastiv. Sborn. Vysočiny, Odd. Věd přírod., Jihlava, 4 : 29—35.
- LANJOUW J. et STAFLEU F. A. (1964): Index herbariorum I. in *Regnum Vegetabile*, Utrecht, 31 : 1—251.
- SUZA J. (1932): Geobotanické poznámky ze západní Moravy IV. — Sborn. Klubu přírod. Brno, 14 : 19—64.
- (1935, 1936): Geobotanické poznámky ze západní Moravy VIa, VIb. — Sborn. Klubu přírod. Brno, 17 : 47—64, 18 : 19—40.
- SVOBODA J. F. (1937): Květena Žďárského okresu. — In: Vlastivěda moravská, Žďárský okres. — Brno. (Zpracováno podle KOVÁŘ F. (1909): Vegetační poměry v krajině Žďárské. — Sep. ex Žďárský obzor., Žďár n. Sáz.).
- ŠMARD A. J. (1944): Floristický příspěvek ke květeně Žďárských hor. — Příroda, Brno, 36 : 195—197, 227—229, 260—262.
- ŠUHÁJKOVÁ-UHLÍŘOVÁ J. (1966): Floristické poměry pramenné oblasti Moravské Dyje. — Dipl. práce z Katedry botaniky přírod. fak. Univ. J. E. Purkyně v Brně, ms.
- ŠULC J. (1906): Květena. — In: Chrudimsko a Nasavreko (sborník) 1 : 158—191. — Chrudim.
- VELÍSEK V. (1962): Nová lokalita prhy arniky (*Arnica montana* L.) na Moravě. — Čas. slezského Muz., přír. Vědy, Opava, 11 : 127—132.
- ZAPLETAL T. (1933—1934): Květena na Žirovnicku. — Zájmy Českomoravské Vysočiny, Jindř. Hradec, 3/31 : 7, 35 : 8, 37 : 8, 38 : 8, 46 : 9 (1933); 4/6 : 7—8, 9 : 8, 12 : 8, 17 : 6, 18 : 5—6, 23 : 6—7, 24 : 7, 27 : 6, 28 : 6—7 (1934).
- ZAVŘEL F. (1881): Floristische Mittheilung. Botanische Funde aus der Gegend von Trebitsch. — Verh. naturforsch. Ver. Brünn, 19 (1880), S.-B.: 70—71.
- ZITKO J. (1887): Květena okolí Chrudimského. — Roč. Zpr. měst. a obecné dívčí Školy, mateřských škol a pokračovac. Kursu pro dívky, p. 1—60. — Chrudim.